

Svojanov 16. 2. 2017

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Hrad Svojanov v roce 2016

Zhodnocení plnění úkolů a činností organizace

Činnost příspěvkové organizace Hrad Svojanov je stanovena zřizovací listinou, která byla aktualizována 1. 10. 2009. Hlavním účelem činnosti příspěvkové organizace je pečovat o kulturně historické dědictví významné stavební památky a vytvářet podmínky pro aktivní odpočinek a kulturně společenské využití historického prostředí co nejširším spektrem návštěvníků.

Činnost organizace byla v roce 2016 velmi rozmanitá. Díky dokončení rozsáhlé rekonstrukce velké části areálu hradu a díky intenzivní propagaci hradu ze strany příspěvkové organizace byla sezóna nejúspěšnější za celou existenci organizace. Hrad byl pro veřejnost otevřen od 5. března do 11. prosince.

Zájem o prohlídku hradu byl velký. Za celý rok 2016 si jeho prostory prohlédlo 54 696 návštěvníků, což je o 2 625 osob více než v roce předchozím. Hrad se stal i vyhledávaným objektem ke konání nejrůznějších soukromých akcí, svatebních obřadů a firemních akcí.

I v roce 2016 se hrad stal oblíbeným místem nejen veřejnosti, ale rovněž významných politických osobností. Během roku hrad tradičně několikrát navštívil senátor Radko Martínek, který již mnoho let vypomáhá při získávání finančních prostředků na obnovu hradu. Ve středu 24. srpna na hrad zavítal místopředseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Jan Bartošek. V rámci návštěvy si prohlédl nejvýznamnější

prostory hradu a byl překvapen jeho rozlehlostí i upraveností po realizované obnově. Přislíbil pomoc při možném vyhlášení hradu Národní kulturní památkou České republiky a rovněž při možném a tolik potřebném posílení dopravního značení na hrad. Ve dnech 1. – 2. prosince v prostorách hradu proběhlo setkání ředitelů muzeí a galerií ve správě Pardubického kraje. Pro pracovníky organizace Hrad Svojanov bylo setkání s těmito osobnostmi velmi zajímavé a přínosné. Navíc se tohoto setkání zúčastnil i poslanec Parlamentu České republiky Jiří Junek a ředitel Odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií Ministerstva kultury České republiky Mgr. Pavel Hlubuček.

Pracovníci příspěvkové organizace připravili na návštěvnickou sezonu 2016 řadu novinek. Bezспорu nejatraktivnější z nich byla kopie pohřební koruny krále Přemysla Otakara II., instalovaná v expozici o historii hradu. Hrad Svojanov navázal spolupráci se skupinou řezbářů, kteří mimo jiné do několika prostor zapůjčili svá umělecká díla. Dolní sál v domě zbrojnošů tak obohatila unikátní dřevořezba pražského staroměstského orloje, bysty českých králů Přemysla Otakara II. a Jiřího z Poděbrad či několik výjevů ze Starých pověstí českých. Hlavní průčelí empírového paláce nově zdobí dvě renesanční osobnosti v životní velikosti. Velkou zajímavostí pro návštěvníky se stal historický funkční kachlový sporák v dobové hradní kuchyni. Sporák byl původně umístěn v nemovitosti města Poličky ve Stríteži, která byla určena k demolici. Historicky cenný sporák byl rozebrán a převezen na hrad Svojanov, kde byl odborníkem zrenovován a znovu sestaven do funkční podoby. Při významných kulturních akcích bývá používán a návštěvníci mohou ochutnat ukázky jednoduchých dobových pokrmů. Návštěvníci hradu i zástupci odborné veřejnosti velmi pozitivně hodnotili vydláždění dolního nádvoří a cesty k bráně na horní nádvoří, k němuž bylo v převážné míře použito autentické historické dlažby z ulic města Poličky.

V prostorách hradu se uskutečnila celá řada kulturních akcí. Návštěvníky přilákaly panské jarní slavnosti, hradní jarmark, královské slavnosti, divadelní pouť, třicetiletá válka, svatováclavské slavnosti a mnohé další. Do programu přibýly i akce zcela nové, mezi jinými například dny útrpného práva nebo Svojanovské stíny. Největší úspěch i mediální ohlas z nových akcí vyvolaly především řezbářské dny, kdy skupina řezbářů předváděla svou práci na nádvoří hradu. Jejím výsledkem je pohyblivý plastický vyřezaný obraz představující truhlářskou dílnu a umístěný v domě zbrojnošů. Po celý červen probíhaly i dětské prohlídky uzpůsobené školním výpravám. Sezónu uzavřel Královský advent na Svojanově probíhající po tři víkendy. Během této akce probíhaly prohlídky svátečně vyzdobeného hradu obohacené výkladem o tradičních adventních a vánočních zvycích. Na hrad zavítali také Mikuláš s anděly a čerty. Pro památku nezvyklou atrakci si užily především děti.

Téměř stovka lidí si přišla poslechnout sváteční koncert svitavského pěveckého sboru Dalibor v domě zbrojnošů.

Díky úspěchům při získávání finančních prostředků z dotačních fondů a díky příspěvkům města Poličky se podařilo realizovat řadu oprav v rámci celkové obnovy hradu. Na některých pracích se finančně podílela i příspěvková organizace Hrad Svojanov, která tak použila zvýšené tržby ze vstupného. Řemeslníci pokračovali v opravách hradeb z 15. století, které spojují hrad s poplužním dvorem. Na korunu východní hradby se postupně vrací oplocení provedené podle dobových vedut z 19. století. Nejzásadnější akcí byla realizace první etapy obnovy střechy nad vstupní budovou hradu. V roce 2016 se realizovala obnova střechy nad jižním traktem a nad vstupní částí. Dožilou břidlicí nahradila historicky věrnější pálená taška bobrovka. Důkladnou revizí, ošetřením, lokálním posílením a částečnou výměnou prošly krovy z 19. století. Na půdách byly odstraněny betonové stěrky na dřevěných podlahách a zasypy pod podlahami a naopak pod dřevěné podlahy byla položena tepelná izolace. Při celkových pohledech na hrad došlo k velké vizuální proměně, která je však návštěvníky i odbornou veřejností hodnocena velmi pozitivně. Organizace Hrad Svojanov využila postaveného lešení a provedla opravu a zajištění trhlin na omítkách dotčené části, čímž výrazně prodloužila jejich životnost. Velkou proměnu zaznamenaly i pokoje penzionu ve vstupní budově hradu. Okna pokojů prošla renovací a dostala původní historicky věrný nátěr v bílé barvě. Stěny pokojů byly nadekorovány tapetami s dobovými vzory. V prostorách jihovýchodní bašty a na chodbě západního křídla byla vestavěna nová sociální zařízení. Díky tomu byl penzion rozdělen na několik samostatných apartmánů disponujících vlastní koupelnou a toaletou. V druhé polovině roku byl v areálu hradu vybudován informační a navigační systém pro nevidomé a neslyšící návštěvníky. Pro nevidomé byl rozmístěn systém akustických sloupů, které po dotyku přenesou do sluchátek návštěvníků informace o místě, kde se nacházejí, a informaci kudy mají pokračovat dále. Jednotlivé hradní stavby představují hmatové bronzové modely rozmístěné v areálu hradu a celý hradní komplex nevidomým návštěvníkům prezentuje velký model v altánu na západní baště. Pro neslyšící návštěvníky jsou připraveny tablety s informacemi ve znakové řeči. A protože již v minulosti příspěvková organizace zakoupila schodolez pro tělesně postižené, hrad se nyní stává jako jediný v republice bezbariérovým pro všechny skupiny hendikepovaných návštěvníků.

Rok 2016 opět přinesl hradu Svojanov zvýšený zájem veřejnosti o tuto památku. Pro příspěvkovou organizaci je velkým závazkem a přáním, aby tento trend pokračoval i v dalších letech.

Vzájemná spolupráce s ostatními příspěvkovými organizacemi města Poličky

Příspěvková organizace Hrad Svojanov v roce 2016 spolupracovala zejména s Městským muzeem a galerií Polička a s organizací Tylův dům.

Spolupráce s Městským muzeem a galerií Polička spočívá především v dlouhodobé zápůjčce souboru historického nábytku, který je instalován v prostorách expozic hradního paláce a souboru historických klasicistních dveří a vrat, umístěného v sále domu zbrojnošů. Naopak organizace Hrad Svojanov poskytuje muzeu prostory k deponování souboru méně hodnotných historických dveří. Obě organizace spolupracují také v oblasti propagace.

S organizací Tylův dům probíhá spolupráce na úrovni vzájemné propagace.

Pro univerzitu třetího věku při DPS „Penzion“ Polička hrad Svojanov v měsíci červnu opět poskytnul volný vstup do vnějšího areálu a prostory pro konání přednášky s historickou tematikou. Opakovaných návštěv tohoto typu si organizace velmi váží.

Mimořádné a jednorázové úkoly či problémové oblasti plněné v daném roce organizací

Prvním mimořádným úkolem se stalo najít nového provozovatele restaurace hradu Svojanov. V měsíci lednu bylo vypsáno výběrové řízení, na jehož základě byla vybrána poličská společnost NOVAPOL.CZ s.r.o. Nový provozovatel projevil aktivní zájem o zvýšení úrovně poskytovaných služeb a to jak pro veřejnost, tak i pro ubytované hosty a personál hradu. V tomto duchu také proběhla celá sezóna 2016 v hradní restauraci. Mimoto proběhlo několik velkých komerčních akcí, jejichž pořadatelé projevíli vždy velkou spokojenost s poskytnutými cateringovými službami.

V sobotu 5. března 2016 kolem 10. hodiny dopoledne se utrhla omítka na dvou stranách komínu na východní straně hradního paláce. Omítka se sesypala na střechu pod komínem, do okapů, do prostor interiéru zříceniny renesančního paláce a jeho okny až na dolní nádvoří. Kromě poškození komínu došlo zejména k poškození krytiny střechy pod komínem. Několik poškozených tašek vyměnil údržbář hradu neprodleně vzhledem k možnému dešti a s tím souvisejícím ohrožením klasicistních maleb v interiérech horního patra paláce (přímo pod komínem je situován dámský salon a dámská ložnice). Obrovským štěstím je, že nebyl zasažen nikdo z personálu hradu či procházejících návštěvníků.

Komín byl dlouhodobě neužívaný a jako jeden z mála na hradě neprošel v posledních letech obnovou. Tuto havarijní situaci se podařilo vyřešit díky mimořádnému příspěvku města Poličky ještě během jarních měsíců.

Několik let se průběžně zhoršoval stav schodišť na hradbách vnitřního nádvoří, až se tato schodiště dostala do havarijního stavu, který začínal ohrožovat bezpečnost procházejících návštěvníků. Ze schodišť se uvolňovaly a odpadávaly kameny, parapetní zídky se rozpadaly. Proto ještě v jarních měsících organizace Hrad Svojanov zrealizovala kompletní obnovu těchto schodišť, jejíž realizací došlo nejen k zajištění bezpečnosti procházejících návštěvníků, ale i k výraznému estetickému zhodnocení dotčených prostor.

V průběhu letních měsíců byl řešen problematický vztah s dodavatelem obnovy hradeb mezi předhradím a hradem. Jednatel společnosti neustále oddaloval zahájení prací, až došlo k ukončení jeho činnosti konkurzem. Jako nový dodavatel byl vybrán druhý v pořadí v původním výběrovém řízení a práce se tak nakonec podařilo v podzimních měsících zahájit.

Velkým problémem se ukázalo opotřebení dětského hřiště. Ačkoliv herní prvky byly pořízeny v roce 2009, v současnosti vzhledem k frekvenci dětí návštěvníků vykázaly takové poškození, že jejich další užívání by bylo životu nebezpečné. Hřiště bylo po celou sezónu 2016 mimo provoz a k zakoupení a osazení nových herních prvků dojde v jarních měsících roku 2017.

Asi největším problémem v roce 2016 se ukázal provoz ČOV v areálu hradu. Tato problematická oblast bude blíže popsána v kapitole „Výsledky všech provedených kontrol...“.

Problémovou oblastí provozně technického charakteru stále zůstává příjezdová komunikace ke hradu. Příjezdová komunikace je vlastnictvím městyse Svojanova. V současné době je v havarijním stavu. Asfaltový povrch vykazuje četné výmoly a trhliny, bezpečnostní ohrazení směrem do stráně je nefunkční a z podstatné části spadené. V posledních několika letech městys Svojanov neinvestoval žádné prostředky do údržby komunikace. Nejnutnější opravy každoročně probíhají v režii města Poličky. Pro zajištění bezpečného příjezdu ke hradu je však zapotřebí provedení zásadní obnovy celé komunikace a s ní souvisejících prvků. Městysi Svojanov bylo již roku 2013 nabídnuto bezplatné převedení cesty do vlastnictví města Poličky s předpokladem, že za pomoci dotací by bylo možné cestu obnovit. Zastupitelstvo městyse na toto řešení nerefletovalo. Současný stav komunikace poškozuje město Poličku, majitele obnoveného hradu Svojanova, ke kterému je veden tak nedůstojný příjezd. Dalším problémem je zimní údržba komunikace, kterou mnoho let zajišťovala ve vlastní režii organizace Hrad Svojanov. V roce 2016 však organizace od zajišťování zimní

údržby příjezdové komunikace ve vlastnictví městyse Svojanova ustoupila. Komunikace byla po většinu zimy nesjízdná a k protažení ze strany městyse došlo několikrát jen na základě výzvy.

Naopak ke zlepšení došlo v péči o tzv. granátovou cestu, která vede pod hradbami z hradu směrem dolů do městečka. Jedná se o velmi oblíbenou cestu jak mobilních, tak pěších turistů nejen pro možnost najít si a odnést jako suvenýr svojanovský granát. Cestu využívají ale i zaměstnanci hradu. V roce 2016 došlo k dílčí opravě komunikace, k vybudování svodů dešťových srážek a opravě několika laviček. Ve dnech konání kulturních akcí bylo rozsvíceno i pouliční osvětlení ve večerních hodinách.

Výsledky všech provedených kontrol v organizaci a případná opatření k nápravě

V organizaci je zaveden vnitřní kontrolní systém ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě, v platném znění. K nakládání s prostředky organizace je odpovědný ředitel organizace jako příkazce operací. Za správu rozpočtu organizace je odpovědný účetní organizace jako správce rozpočtu. Za vedení účetnictví organizace je odpovědný účetní organizace jako hlavní účetní.

Dne 29. 6. 2016 byla provedena Krajskou hygienickou stanicí Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích kontrola odebraných vzorků pitné vody. Kontrolou bylo zjištěno, že pitná voda v areálu hradu obsahuje překročené množství kolonií. Byla nařízena náprava situace, ke které došlo bezodkladně ve vlastní režii organizace vyčištěním a dezinfekcí vodojemu a příslušejícího zařízení v areálu hradu. Následný odběr vzorků pitné vody potvrdil nezávadnost pitné vody. Situace s nevyhovující pitnou vodou se opakuje každoročně vzhledem k dožívajícímu stavu vodojemu podléhajícímu korozi.

Ve dnech 30. 8. – 20. 9. 2016 byla provedena kontrola Městským úřadem Polička, odborem územního plánování, rozvoje a životního prostředí, jejímž předmětem bylo „Zneškodňování (likvidace) odpadních vod z objektu hradu Svojanov na pozemku parc. č. st. 8 v k. ú. Svojanov (hradní restaurace, ubytovací a provozní budovy hradu Svojanov)“. V rámci kontroly bylo zjištěno, že zneškodňování odpadních vod z objektů hradu Svojanova je zajišťováno prostřednictvím ČOV typu 7,5. Užívání ČOV bylo povoleno rozhodnutím Okresního úřadu Svitavy, referátem životního prostředí pod č.j. ŽP/VH/2214/2002/Pa ze dne 17. 12. 2002, kterým bylo povoleno užívání stavby ČOV CNP 7,5 a současně nakládání s vodami na dobu do 31. 12. 2007. V rámci kontroly nebylo doloženo platné povolení k nakládání

s vodami. V rámci kontroly nebyly doloženy žádné rozborové kontroly jakosti vypouštěných odpadních vod. Kontrolou byla zjištěna skutečnost, že došlo k porušení ust. § 8 odst. 1 písm. c) zákona o vodách (*„Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami je třeba k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních.“*) tím, že kontrolovaná osoba bez povolení vypouští odpadní vody do vod podzemních. Dále byla kontrolou zjištěna skutečnost, že došlo k porušení ust. § 38 odst. 4 zákona o vodách (*„Kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen v souladu s rozhodnutím vodoprávního úřadu měřit objem vypouštěných vod a míru jejich znečištění a výsledky těchto měření předávat vodoprávnímu úřadu, který rozhodnutí vydal.“*) tím, že kontrolovaná osoba neprováděla měření kvality vypouštěných odpadních vod uložené rozhodnutím č.j.: ŽP/VH/1266/2000/Pa ze dne 11. 08. 2000 v četnosti 2x ročně. Účastník řízení se dopustil správního deliktu podle ust. § 125a odst. 1 písm. b) vodního zákona, porušení ust. § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona tím, že vypouštěl odpadní vody do vod podzemních bez povolení vodoprávního úřadu. Za spáchání správního deliktu byla kontrolované osobě uložena podle ust. § 125a odst. 1 písm. b) vodního zákona pokuta ve výši 2 000 Kč. Dále byla kontrolované osobě uložena povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.

K této kontrole chci uvést, že v době mého nástupu do organizace 1. 12. 2007 jsem nebyl nikým informován o již za 1 měsíc končícím povolení užívání stavby ČOV a nakládání s odpadními vodami. Rovněž jsem nepřevzal žádný provozní řád ČOV. Dokumentace k ČOV mi byla předána až o mnoho let později, kdy byla nalezena při stěhování archivu Městského úřadu Polička. Originální dokumentace příspěvkové organizace Hrad Svojanov mi předána nebyla neboť se ani v objektu hradu v době mého nástupu nenacházela.

Dne 20. září 2016 byla provedena kontrola příjemce veřejné finanční podpory na základě ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zaměstnancem Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Pardubicích. Předmětem kontroly bylo Hospodaření s veřejnými prostředky, dohoda o poskytnutí příspěvku na vytvoření pracovních příležitostí v rámci VPP, spolufinancovaného z ESF, kontrolováno bylo období 1. října 2014 – 30. září 2014. Kontrolovaná osoba uzavřela dne 26. 9. 2014 s Úřadem práce České republiky, prostřednictvím Krajské pobočky v Pardubicích, kontaktní pracoviště Svitavy, Dohodu o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací a poskytnutí příspěvku, spolufinancovaného ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu, na základě které se zavázala vytvořit 1 pracovní místo v profesi „pomocný dělník

při úklidu a údržbě veřejné zeleně, lesa a komunikací, budov a dalších objektů“ na dobu od 1. 10. 2014 do 30. 9. 2015 s maximálním příspěvkem Úřadu práce 11 000 Kč měsíčně. Kontrolovaná osoba vytvořené pracovní místo obsadila v souladu s Dohodou uchazečem o zaměstnání Bc. Janem Večeřou, doporučeným úřadem práce. Kontrolou bylo zjištěno, že účel poskytnutí příspěvku na vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací pro uchazeče o zaměstnání byl naplněn bez jakýchkoliv pochybení.

Dne 10. listopadu 2016 provedl Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje, územní odbor Svitavy kontrolu dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně. Kontrola byla provedena na základě „Zadání dlouhodobého kontrolního úkolu – Kontroly kulturních památek“, vyplývajícího z usnesení vlády České republiky č. 92 ze dne 9. února 2015. Kontrola byla provedena v objektech hradu Svojanov v areálu na adrese Svojanov 1. Kontrolovanými objekty byly objekt „Hradního paláce“, „Příhrádku“, „Domu zbrojnošů“ a „Věže“ (vyhlídkové). Činnost v těchto objektech provozuje kontrolovaná osoba. Všechna kontrolní zjištění byla plně v souladu s příslušnými předpisy požární ochrany.

Získané granty, případně jiné aktivně zajištěné příjmy organizace

V roce 2016 byly získány granty či jiné příspěvky na obnovu jednotlivých částí hradu a na pořádání kulturních akcí.

Hrad Svojanov byl opět zařazen do Programu záchrany architektonického dědictví Ministerstva kultury ČR. Z tohoto programu obdržel zřizovatel dotaci ve výši 800 000,- Kč na 1. etapu opravy střechy vstupní budovy hradu.

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky poskytlo dotaci z Programu cestování dostupné všem ve výši 235 681,- Kč na realizaci akce „Zpřístupnění hradu Svojanov nevidícím a neslyšícím“.

Od Pardubického kraje byly získány následující granty:

Grant z programu Podpory kulturních aktivit na rok 2016 ve výši 10 000,- Kč na propagaci, honoráře a technické zabezpečení Divadelní poutě na hradě Svojanov 2016.

Dotace poskytnutá z rozpočtových prostředků Pardubického kraje – Příspěvky a záštity kanceláře hejtmána ve výši 25 000,- Kč na přípravu a konání pěti kulturních akcí.

Grant z programu Podpory budování infrastruktury cestovního ruchu v Pardubickém kraji ve výši 150 000,- Kč na realizaci projektu Vestavba hygienického zázemí do ubytovacího zařízení příhrádek v areálu hradu Svojanov, I. etapa – jižní křídlo.

Grant z programu Podpory budování infrastruktury cestovního ruchu v Pardubickém kraji II. ve výši 250 000,- Kč na realizaci projektu Vestavba hygienického zázemí do ubytovacího zařízení příhrádek v areálu hradu Svojanov, II. etapa – západní křídlo.

Individuální dotaci Pardubického kraje v oblasti kultury ve výši 300 000,- Kč na odstranění havarijní situace v rámci akce Sanace hradeb mezi předhradím a hradem, východní část, II. etapa.

Zhodnocení návštěvnosti či jiného ukazatele dle charakteru činnosti meziročně (nejméně tři roky zpětně)

Návštěvnost hradu Svojanova v roce 2016 byla vyšší oproti předchozím rokům a vůbec nejvyšší v historii příspěvkové organizace. Prostory hradu si prohlédlo 54 696 návštěvníků. V areálu hradu proběhlo 25 svatebních obřadů. V penzionu bylo ubytováno 1414 osob.

Rok	Počet návštěvníků
2014	51 541
2015	52 071
2016	54 696
Rok	Počet ubytovaných osob
2014	1 484
2015	1 229
2016	1 414

Rok	Počet svatebních obřadů
2014	28
2015	29
2016	25

Zhodnocení úsporných opatření přijatých k udržení vyrovnaného hospodaření organizace

Vzhledem k příznivě se vyvíjejícímu zájmu o hrad Svojanov ze strany veřejnosti nebylo nutné činit výrazná opatření k udržení vyrovnaného hospodaření. Cenová hladina vstupného, ubytování a dalších poskytovaných služeb zůstala zachována ve stejné výši, jako v roce 2015. Ubytovací pokoje jsou nabízeny i prostřednictvím internetového portálu Slevomat, kde mají lidé možnost zakoupit ubytování se stravováním a prohlídkou hradu za nižší cenu. O tuto službu je velký zájem a navíc tato služba souvisí i s obrovskou propagací na internetu. Již v šesté sezóně bylo příjmem rovněž parkovné, vybírané na parkovišti v areálu hradu. A to za minimálních nákladů na personál. O víkendech a prázdninových měsících provoz parkoviště zajišťují brigádníci. V okrajových měsících je parkovné vybíráno přímo v pokladně hradu.

Výrazným úsporným opatřením bylo získání dotace Úřadu práce, kdy v roce 2016 byly po velkou část roku dvěma zaměstnancům z převážné části dotovány mzdové náklady.

Hrad Svojanov díky vysoké návštěvnosti a tím i zvýšeným tržbám mohl řadu svých potřeb řešit vlastními finančními zdroji. Za všechny uvedme především opravu a repase oken vstupní budovy hradu, opravu trhlin na omítkách střední části a jižního křídla, celkovou opravu pokojů penzionu a jejich vyzdobení dekorativními tapetami či kompletní opravu schodišť na hradbách vnitřního nádvoří. Organizace se rovněž z vlastních prostředků výrazně podílela na financování opravy východní hradby mezi předhradím a hradem, opravy střechy vstupní budovy hradu a převozu historické žulové dlažby z Poličky na hrad Svojanov. I přes toto financování oprav byla organizace schopna vrátit do rozpočtu zřizovatele 200 000,- Kč.

Plány a vize organizace na budoucí období a návrh na jejich realizace

Pro rok 2017 jsou podány žádosti o dotace na další akce. Pardubický kraj byl požádán o poskytnutí grantů na podporu Divadelní pouti 2017, na opravu dalšího úseku havarijní části východní hradby mezi předhradím a hradem a na vydláždění komunikace vedoucí od hlavní brány předhradí skrz celé předhradí až ke hlavní bráně do vlastního hradu. Na Ministerstvu kultury České republiky je podána žádost o dotaci z Programu záchrany architektonického dědictví na realizaci druhé etapy opravy střechy empírové vstupní budovy.

V roce 2017 bude nutné pokračovat v opravách tarasní zídky pod renesančním palácem, aby se předešlo další havarijní situaci, podobné té, která se stala v roce 2015. Na důkladnou opravu čekají i kamenné části oplocení parkánové cesty mezi vnitřním hradem a gotickou zahradou.

V následujících letech je velmi významným cílem dokončení obnovy předhradí hradu. Soubor budov tohoto architektonického celku byl v havarijním stavu, částečně na samém okraji životnosti. Zejména budova čp. 46 částečně postrádala střechu a vlivem vlhkosti se uvnitř propadly klenby. Předhradí tvořilo velmi nedůstojný přístup k hradu. Dodnes se tyto prostory změnilы k nepoznání. V roce 2007 získala budova čp. 46 zcela novou střechu, v roce 2010 prošla celkovou obnovou budova čp. 2, kde je nyní situována pokladna a provozní prostory správy hradu. V roce 2011 byla vybudována nová odpočinková zóna v areálu předhradí a současně byla staticky zajištěna budova čp. 46, přitom byly dostavěny klenby vnitřních prostor. Roku 2012 došlo k obnově vnějšího pláště téže budovy. V roce 2013 byla obnovena střecha budovy čp. 122. Na stejné budově byla roku 2014 dokončena oprava fasády, oken a dveří. K nádvořnímu průčelí budovy čp. 46 byl přistavěn přístřešek pro deponování poškozených soch z Mariánského sloupu v Poličce. V roce 2015 byla realizována obnova severozápadní hradby mezi předhradím a hradem, od téhož roku postupně probíhá i obnova rozsáhlé hradby na severovýchodní straně. Do budoucna bude velmi žádoucí obnovit též vnitřní prostory budovy čp. 46, které nyní slouží převážně jako sklady, ale jsou velmi působivého vzhledu. Tyto prostory mohou být využity jako unikátní galerie barokních plastik z Mariánského sloupu v Poličce, které po restaurování již nebudou moci být navráceny na původní místo.

Výhledově bude rovněž nutné řešit kapacitu parkovacích prostor v areálu předhradí a v podhradí. Ty stávající jsou již kapacitně nevyhovující a zejména v letních měsících je parkování návštěvníků hradu velmi obtížné.

Úkolem příštích let zůstává také zajištění financování obnovy hradní zahrady, která je jednou z nejatraktivnějších částí hradu, ale její podoba je

značně poplatná době 80. let 20. století. Historickou rehabilitací by i zahrada mnohem lépe zapadala do obnoveného prostředí hradu. Dle dosavadních zjištění je dosažení na potřebné finance stále velmi reálné.

Připravovaný program na rok 2017:

Hrad bude veřejnosti otevřen od 4. března do 17. prosince.

Kulturní program v roce 2017 bude oproti předchozím letům obohacený o několik novinek. Zachovány zůstanou tradiční akce, jejich program však bude rovněž inovován.

V současné době jsou již naplánovány následující kulturní akce:

Velikonoce na Svojanově ve dnech 15. – 16. dubna: Šerm, dobová hudba, soutěže pro děti, pletení pomlázek. Prohlídka hradu s tradiční velikonoční a jarní výzdobou. Tržiště.

Hradní jarmark na Svojanově ve dnech 6. – 7. května: Tradiční jarmark s dobovými řemesly. Doprovodný program na horním nádvoří.

Svojanov patří dětem v průběhu měsíce června: Speciální prohlídky pro školní a školkové výlety.

Esoterický festival s Večernicí ve dnech 10. – 11. června: cyklus přednášek, věštba, předpovědi z karet, večerní ples v domě zbrojnošů.

Královské slavnosti ve dnech 8. – 9. července: Akce určená zejména rodinám s dětmi. Formou tradičních hradních slavností budou probíhat představení kouzelníka, kejklíře, ukázky historických tanců a historického šermu. Nedílnou součástí je příjezd družiny krále Přemysla Otakara II. a královny Kunhuty na hrad.

Řezbářské dny na Svojanově ve dnech 15. – 21. července: Řezbáři budou v rámci této akce vytvářet pohyblivý obraz s náměty hradních pověstí a legend.

Festival akustické hudby dne 22. července: Již osmý ročník festivalu, představující netradiční hudební žánr klasické country a folk neozvučené hudby.

Dny útrpného práva ve dnech 27. – 30. července: Mistr kat předvede své řemeslo v hradní mučírně.

Divadelní pouť ve dnech 5. – 6. srpna: Divadelní pouť je tradiční akcí, která se každoročně pořádá v historickém prostředí hradu Svojanova. V roce 2017 se bude jednat již o 27. ročník. Smyslem akce je předvést co nejširší veřejnosti umělecké aktivity rozmanitého spektra zúčastněných umělců a uměleckých souborů a přispět k zachování tradic divadelní kultury. Po oba víkendové dny budou probíhat vystoupení divadelních souborů na horním nádvoří hradu. Připravuje se i večerní program. V prostorách hradního areálu vznikne rovněž stylové tržiště s ukázkami řemesel a výtvarnými dílnami pro děti.

Třicetiletá válka na Svojanově ve dnech 19. – 20. srpna: Jednotlivá vystoupení několika skupin věnujících se tomuto období, hromadná bitva, dobývání hradu, celodenní oživení hradu, volné potyčky...

Svatováclavské slavnosti ve dnech 23. – 24. září: Netradiční hradní slavnost připomínající oblíbené zábavy panstva v 19. století. Zvěřinová kuchyně v hradní restauraci.

Svojanovské stíny ve dnech 27. - 28. října: Noční prohlídka hradu s vyprávěním o tajemných příbězích, které se zde v minulosti odehrály.

Královský advent na Svojanově ve dnech 2. - 17. prosince: Dobový jarmark, příjezd čerta a Mikuláše. Prohlídka hradu s tradiční vánoční výzdobou doplněné výkladem o starých adventních a vánočních zvycích (pokračovat budou až do 17. prosince).

Adventní koncert dne 17. prosince od 14 hodin v horním sále domu zbrojnošů.

Miloš Dempír, DiS.

Hrad Svojanov, příspěvková organizace města Poličky

Ředitel